

124. Смедеревска
јесен

Данас

СРЕДА, 7. септембар 2011, број 5091, година XV, цена 30 дин, 20 ден, 1 KM, 0.5 EUR (ЦГ), 5 куна, 1.2 EUR (ГР)

www.danas.rs

Смедеревска јесен, 124. њић
од 5. до 11. септембра

Бреговић за крај

Туристичко-привредна манифестација Смедеревска јесен одржава се 124. пут од 5. до 11. септембра ове године, а увод у програм било је отварање изложба „Светлост” групе аутора која је постављена у Галерији савремене уметности Смедерева (ауторка изложбе је Светлана Веселиновић). Градоначелник Смедерева Предраг Умичевић наглашава да се ова традиционална градска манифестација одржава на више локација и кроз више сегмената.

- Тешко је дефинисати шта је то Смедеревска јесен будући да је чине разноврсни програми, међу којима и културно-уметнички садржаји, спортска дешавања, музички програм, пољопривредни и привредни сајам - каже Умичевић.

Свечани дефиле по коме је ова манифестација најпрепознатљивија заказан је за четвртак, 8. септембар, док је свечано отварање „Смедеревске јесени” предвиђено за петак, 9. септембар у Малом граду смедеревске Тврђаве.

- Дефиле ће се звати „Тренутак садашњи”, а имаћемо и ту част да ове године у нашем граду буду и представници асоцијације карневалских градова. Надамо се да ће захваљујући овогодишњем дефилеу Смедерево постати карневалски град, попут његовог суседа Пожаревца - истиче Умичевић.

Разноврсни културни програм обухватаће бројне представе и концерте, међу којима и први наступ Смедеревске филхармоније која је основана ове године. Од 5. септембра, у Народној библиотеци отворена је изложба књига која ће трајати током Смедеревске јесени, на којој је првог дана представљена књига „Хроника Смедеревског Подунавља”.

Музички програм који прати ову седмодневну традиционалну манифестацију у Смедерево, подељен је по данима, па је тако 6. септембар био у знаку деље музике - наступили су Леонтина и децји хор Чаролија, Манда, Тијана Дапчевић и Ивана Негатив. Поред децјег програма, ових дана наступали су и фолклорне и етно певачке групе и инструменталисти.

Након разних познатих музичара који се сваке вечери смењују на Градском тргу или у Винском граду, за последње вече Смедеревске јесени заказан је наступ Горана Бреговића и његовог Оркестра за свадбе и сахране. ■

ДУШАН ПЕТРОВИЋ: Смедеревска јесен промовише наше вино и цео смедеревски крај познат по воћарству и виноградарству

Један од кључних фактора за успешно виноградарство и винарство је промовисање културе вина и домаћих аутохоних сорти. Манифестација Смедеревска јесен, као манифестација са јако дугом традицијом једна је од најзначајнијих у Србији и свакако да промовише не само наше вино, већ и цео смедеревски крај познат по воћарству и виноградарству. Из тог разлога, Министарство пољопривреде подржава све манифестације оваквог типа, а нарочито са овако дугом традицијом - каже за Данас министар пољопривреде у Влади Републике Србије, Душан Петровић.

Кад је реч о перспективи срп-

ског виноградарства и винарства, саговорник Данаса каже да се, након тешког периода и пропадања сектора домаћег вино-

градарства и винарства, захваљујући пре свега великом напору државе и Министарства пољопривреде да унапреди ову област, постепено ревитализује овај сектор. - То се може видети кроз појаву великог броја малих породичних винарија са изузетно квалитетним винима, али и подизање неколико хиљада хектара модерних винограда субвенционисаних од Министарства пољопривреде - каже Петровић.

- Иако је у ЕУ велика тзв. винска криза, окарактерисана вишковима вина, у Србији имамо супрутну ситуацију, где је још увек већи увоз од извоза, а што све говори да има простора за нове произвођаче и повећање

производње. Потребно је искористити бездаринске могућности извоза у ЕУ, али пре свега повољности које нам Руско тржиште (где извоз расте) омогућава. На основу овога, може се закључити да српско виноградарство и винарству, уз подршку државе има добру будућност - оптимиста је Петровић.

Министарство пољопривреде у великој мери врши реформу законске регулативе и усклађивање са захтевима ЕУ, додаје министар Петровић.

- У складу са тим, можемо се похвалити да смо ми једна од првих земаља која трансформише систем географског порекла по новим захтевима ЕУ и прилагођава

га малим произвођачима. На основу тога перманентно расте број вина са географским пореклом и тренутно у систему имамо око 60 винарија са 150 вина. У циљу олакшавања препознавања квалитетних категорија вина, први у региону смо увели маркице квалитета и порекла, где свака маркица има свој сериски број, па се на основу тога и зна порекло сваке боце вина. Увели смо три врсте маркица за три категорије вина. Зелене за регионална, црвене за квалитетна и љубичасте за врхунска вина. На основу тога, овим винима дајемо посебан значај, а потрошачима информације неопходне за њихово разликовање - прецизира Петровић.

М. Н. С.

Предраг Умичевић, градоначелник Смедерева

Отварамо своја врата гостима

ТРЕНУТАК САДАШЊИ

Смедеревска јесен једина је манифестација која траје више од 120 година у нашем граду - поносан је Предраг Умичевић, градоначелник Смедерева. - Она представља управо све оно што сваки појединачни Смедеревац доживи у Смедереву током овог годишње доба. Тих дана овај град отвара своја врата свим посетиоцима, било да је реч о званичницима или приватним гостима, појединачна, фирмама или клубовима. Оно што је важно истаћи јесте да се поред славе грозђу и вину, што је основа Смедеревске јесени, организује и привредна изложба на којој се показује привредни потенцијал овог града на Дунаву. Истовремено, презентирамо и наше село, потенцијал Смедерева у воћарском смислу. Такође, последњих година смо пуно радили на развоју спорта дешавања, па нам тако долазе у госте бројни спортски клубови.

● **Шта посетиоци могу да очекују на овогодишњој Смедеревској јесени?**

- За ову Смедеревску јесен нашим посетиоцима смо припремили скроман али важан културно-уметнички програм. Део тога био је и дечји дан, који је био организован јуче на Градском тргу када је наступио хор Чаролија са својим гостима - Мандом, Леонтином, Тијаном Дапчевић и Иваном Негаћив. На истом месту, вечерас ће бити уприличено рок вече када ће наступити домаћи

Карневалски град

- Заштитни знак Смедеревске јесени јесте дефиле. Ове године он носи назив "Тренутак садашњи", и по први пут његово одвијање пратиће гости из ФЕКА асоцијације. Смедерево се кандидовало за улазак у ред карневалских градова, с обзиром да дефиле има карневалске црте у себи. Дефиле има више од 600 учесника, који ће своју шетњу завршити на Градском тргу, где ће се уз учеснике забављати и народ, а све на концерту врхунског певача Мирослава Илића - нагласио је Умичевић.

Вински град

- Ова манифестација је првенствено посвећена вину, што се види и кроз привредну изложбу где покушавамо да афирмишемо произвођаче вина, али и кроз Вински град који има функцију места окупљања и музичких дешавања за време Смедеревске јесени - напомену је Умичевић који је позвао све грађане који живе изван Смедерева да дођу и "сами оцене какви су Смедеревци као домаћини и да ли су кадри да приме више од 100 хиљада гостију који очекују..

бенд Алогија, са својим гостима групом Orthodox Celts и певачем Вукашином Брајићем. Што се спортског програма тиче, по први пут смо организовали ватерполо утакмица на новом отвореном базену, а у оквиру ове манифестације приредили смо и интересантне почетке нових спортских сезона наших кошаркашких и рукометних клубова.

● **Шта бисте ви издвојили у програму?**

- Свечано отварање заказано је за петак. То је дан када зовемо званице. Тада ће у Малом граду Смедеревске тврђаве, на месту које је ове године остало запамћено по добро организованом концерту Београдске филхармоније и јединог међународног амбијенталног фестивала Тврђава театар, догађај употпунити Бора Дугић, Јелена Томашевић

и смедеревски хор Кир Стефан Србин. Међу бројним занимљивим дешавањима током Смедеревске јесени, истакао бих да ће у субота више од 20 фолкорних група из Србији наступити на Градском тргу, након чега ће посетиоци имати прилику да наставе дружење уз вечерњим концерт хора Viva Voh. Истовремено, у Малом граду Смедеревске тврђаве биће одржан традиционални концерт „Смедереву граду од старина”, где ће еминентни уметници потсетити све посетиоце на изворни народни мелос, односно музику коју помало заборављамо. Наравно, незаобилазан део целе манифестације јесте и завршни концерт Смедеревске јесени, када ће Горан Бреговић са својим Оркестром за свадбе у сахране окончати 124. смедеревску јесен. ■

За ову Смедеревску јесен нашим посетиоцима смо припремили скроман али важан културно-уметнички програм: Предраг Умичевић

Посебно издање листа Данас
Уредник: Драган Стошић
Текстови: Марија Кртинић
Прелом: Слободан Сремчевић

ПРОГРАМ

● СРЕДА, 7. септембар

- Изложба „Падови креативних радионица из Смедерева“ (ментор Ружица Вучковић), хол Гимназије;
- Стони тенис, Спортски центар од 16 сати;
- Супер куп Србије (рукомет Партизан Војводина), Дворана Смедерево од 18 сати;
- Концерт: Алогија, Вукашин Брајић, Orthodox Celts, Градски трг од 21 сат;
- Концерт: Дуо Кустик, Дуд од 20 сати;

● ЧЕТВРТАК, 8. септембра

- Сајам привреде (додела признања у недељу од 12 сати), Сајамски простор иза Градске управе од 12 сати;
- Тениски турнир (четвртак, петак, субота), Балон спортски центар од 12 сати;
- Изложба „Времеплов“ Смедеревске јесени, Туристичко-информативни центар од 14 сати;
- Округли сто „Квалитет ваздуха као стратешки ресурс и услов ефикасног функционисања становништва и привреде...“, Пленумска сала ГУ Смедерево од 13.30 сати;
- Свечани дефиле „Тренутак садашњи“ од 17 сати;
- Наступи КУД, учесника дефилеа од 18.30 сати;
- Престава „Сан летње ноћи“, Мали град од 20 сати;
- Концерт: Мирослав Илић и оркестар Мише Мијатовића, Градски трг од 21 сат;

● ПЕТАК, 9. септембар

- Мини ватерполо (петак и субота), Базен - Спортски центар од 12 сати;
- Одбојка - сениори у Дворани Смедерево од 17, жене у ОШ „Др Јован Цвијић“ од 15 сати;

- Своска дворишта (додела награда у недељу од 18 сати), Велики град од 14 сати;
- Изложба рукотворина, Павиљон у Тврђави од 15 сати;
- „Тврђава у Тврђави 2“, Велики град од 18 сати;
- Сајам старих заната, Велики град од 19 сати;
- Презентација чешке културе, Угао улица Краља Петра Масарикове од 19 сати;
- Свечано отварање Смедеревске јесени 2011: Бора Дугић и оркестар, Јелена Томашевић, Кир Стефан Србин, Смедеревска филхармонија, Сузана Шуваковић и Певачка група Смиље, Маи град од 20 сати;
- Група Тап 011 и рок бенд Фанданго, Градски трг од 21 сат;

● СУБОТА, 10. септембар

- Дневни програм на Градском тргу, од 11 до 21.30 сати;
- Кошарка од 17 и рукомет од 19 сати у Дворани Смедерево;
- Певачке етно групе, Карађорђево дуд од 17 сати;
- Дневни програм у Малом граду од 12 до 18 сати;
- Дневни програм у Великом граду од 12 до 18 сати плус изложба дечјих радова од 10 и велики витешки турнир од 14 до 19 сати;
- Концерт Viva Voh, Градски трг од 21.30 сати;

● НЕДЕЉА, 11. септембар

- Дневни програм на Градском тргу од 11 до 21 сат;
- Програм у Дунавском парку од 12 сати;
- Дневни програм у Великом граду - Велики витешки турнир од 14 до 19 сати;
- Боксерска ревија, Дворана Смедерево од 18 сати;
- У славу вина - „Винске веселице“, Вински град од 19 сати;
- Дневни програм у Малом граду од 12 до 18 сати;
- Завршни концерт на Градском тргу од 21 сат: Горан Бреговић и Оркестар за свадбе и сахране.

Јасна Аврамовић, заменица градоначелника Смедерева

Град као пољопривредни и вински центар

НАША РАДОСТ

Земеница градоначелника Смедерева др Јасна Аврамовић изјавила је за Данас да су припрема за традиционалну манифестацију Смедеревска јесен завршене на, и да је и локална самоуправа, поред својих суграђана, са нестрпљивом очекивала овај вишедневни фестивал који краси њихов град.

- Сама манифестација Смедеревска јесен натерала је локалну самоуправу да прошири Градски трг за 1.110 квадратних метара, с обзиром да током ове манифестације више стотина хиљада посетилаца обиће наш град. Догађаји су смештени на разне локације, али ће ипак главно место дешавања Смедеревске јесени бити Трг - наглашава саговорница Данаса.

● **Шта ова манифестација значи за град?**

- Ово је врло значајна манифестација за град, не само јер презентује културни и привредни живот Смедерева, већ афирмише град као пољопривредни и вински центар. Током дана Смедеревске јесени, на простору Винског града биће постављена мини пијаца где ће се од 5. до 11. септембра продавати воће из овог краја по нижим ценама него иначе. Произвођачи ће тезге до-

Спорт је незаобилазни део Смедеревске јесени која краси наш град: Јасна Аврамовић

ца. Некад су произвођачи слатких производа долазили из других градова и делова Србије код нас, а данас и ми имамо наше бомбонције, који су се показали као врхунски произвођачи бомбона, лицидарских срца и свега осталог што слади наш живот.

● **Шта све посетиоци могу да виде?**

Такмичање у припремању рибље чорбе

- Позивамо посетиоце да у што већем броју дођу у недељу у 12 сати у Дунавски парк, где ће бити организовано такмичање у припремању рибље чорбе. Планирано је да награде буду новчане - за прво место у износу од 25.000 динара, за друго 10.000 и за треће 5.000 динара. Гости ће моћи да пробају јела, а цео програм употпуниће и тамбураши оркестар, као и школа витештва. Ниједна Смедеревска јесен не може се замислити без рибље чорбе, уз коју најбоље иде смедеревско вино - истиче др Аврамовић.

бити бесплатно, како би могли своје производе по што повољнијим ценама да презентују грађанима. Такође, на Тргу ће осим пијаце бити оформљена и Улица меда и производа од меда, као и Улица цвећа, где ће Смедеревци показати шта све могу да произведу и у тој грани пољопривреде. У Улици деспота Гргура налазиће се део посвећен старим занатима, међу којима и Слатка ули-

- Што се тиче установа културе које припремају свој програм, биће пуно дешавања ове године. Истакла бих само неке занимљиве догађаје. На пример, историјски архив је припремио изложбу посвећену Ленки Дунђерски, затим библиотека има интересантне бројне књижевне вечери. Градски музеј, поред разних изложби, припремио је и радионици о гастрономској култури доба деспота

Ђурађа - „Средњовековна трпеза Смедерева“, где ће уз едукацију наши суграђани моћи да виде шта се тада јело. Такође, биће много гостију и из других градова који ће излагати своје рукотворине, у програму ће учествовати и многа удружења, попут удружења српско-македонског пријатељства и српско-грчког пријатељства. Оно што је новина ове године, јесте једна позоришна представа коју ће извести средња школа „Бора Станковић“ из Врања - „Сан летње ноћи“. Прављењем сувенира учествоваће и најмлађи чланови нашег друштва. Предшколска установа „Наша радост“ својим радовима обогатиће програм Смедеревске јесени.

● **Који сегмент програма Смедеревске јесени бисте посебно истакли?**

- Поред свих пољопривредних, привредних и туристичких програма који ће се дешавати у време Смедеревске јесени, спорт је незаобилазни део ове манифестације која краси град Смедерво. Апострофирала бих да је протеклог викенда на новом градском базену одиграла прва ватерполо утакмица у Смедерву. Олимпијски базен је скоро реновиран, и сада задовољава све европске и светске стандарде једног таквог објекта. Нагласила бих и да су такмичања у кошарци, рукомету, стоном тенису, одбојци и боксу саставни део спортског програма ове Смедеревске јесени. Кад говоримо о боксу, Смедерво је некад било једна од водећих средина те спортске вештине, али се временом то некако променило. Ове године, желимо да повратимо популарност том спорту, тако да су организована два боксерска турнира.

Бранче Стојановић, председник Скупштинe града Смедерева

Вино не опија, оно лечи душу

ГОСПОДСТВЕНО

Као и свеке године, организациони одбор Смедеревске јесени учинио је велики напор како би нешто што нам налаже традиција, испунили у потпуности, и допунили неким новим садржајем - изјавио је председник Скупштине града, Бранче Стојановић за Данас.

Према његовим речима, тежак је посао испунити све захтеве традиције, с обзиром да се ова манифестација одиграва 124. пут.

Оно што знамо јесте да су пре више од 100 година у смедеревску луку долазили људи из Беча и Пеште како би куповали смедеревско воће. То су биле прве изложбе воћа и пољопривредних производа, на којима је изграђена ова манифестација. Ми баштинимо на тој традицији, и ове године, по 124. пут организујемо Смедеревску јесен - истиче Стојановић.

Осим тога, како он каже, програм манифестације подсетиће Смедеревце и госте на господственост овог града.

Кроз дефиле, и друге програме, са поносом подсећамо на лик деспота Ђурађа Бранковића и деспотице Јерине, основаче нашег града. Такође, подсећамо и све наше посетиоце да је Смедерево у то време било и наш престојни град кроз више сегмената манифестације - каже Стојановић.

Смедерево је значајни привредни центар Србије, и, како наглашава Стојановић, поред свих проблема који постоје у Србији са транзицијом и гашењем предузећа, може се рећи да је привредна слика у Смедереву је значајном нивоу.

Позивамо госте да дођу у што већем броју и уживају током Смедеревске јесени. Бранче Стојановић

Чини се да је мотор тога US Steel, једна савремена железара на коју се ослања још неколико предузећа из метало-привреде, па ће с тим у вези, бити организована и привредна изложба на Смедеревској јесени. Наравно, не треба занемарити ни чињеницу да је Смедерево некада било препознатљиво првенствено по производњи вина. Некадашње предузеће "Годомин", било је светски извозник вина. Винарска производња је један од значајних сегмената ове манифестације, будући да је према историјским записима прва винова лоза засађена још у 3. веку н.е. на подручју Златног брда. Пре две године направљен је и Вински град, како би се постепено винарска производња у нашем граду.

Браца Мартић, члан организационог одбора Смедеревске јесени

Разноврсни садржај за свачији укус

О програму овогодишње Смедеревске јесени која траје од 5. до 11. септембра за Данас је говорио члан организационог одбора ове манифестације, Браца Мартић.

Током састављања програма трудили смо се да задовољимо све укусе, тако да ће током седам дана бити разноврсних садржаја. Званични програм почео је у понедељак наступима домаћих група у Улици краља Петра, на Градско тргу, код Карађорђевог дуда. Ипак, обимнији део програма почео је синоћ. У оквиру вечери посвећеној најмлађим посетиоцима, наступили су Леонтина са хором Каролија, Тијана Дагчеви, Ивана Негатив и Манда. Исте вечери, у Винском граду, адекватном простору за ову врсту музике, наступила је тамбурашка група Банатски кичиши - каже Мартић.

Према његовој најаби, вечерас ће на Градском тргу бити организовано рок вече, на коме ће наступити домаћа група Алогија, са њиховим гостима групом Ортодокс Целтс која негују традиционални ирски звук, као и Вукашином Брајићем, прошлогодишњим представником БиХ на Евровизији.

Традиционални дефиле заказан је за четвртак. То је централни догађај Смедеревске јесени и одвија се протеклих неколико деценија. Овогодишњи дефилеи наставио да цела манифестација поприми изглед карневала. Назив дефилеа је „Тренутак садашњи”. Раније смо се бавили

прошлошћу или будућношћу, али ове године смо окренути нашој садашњости. Настојаћемо да посредством дефилеа представимо свима шта је оно што Смедерево представља данас. Наш пут од класичне форме дефилеа до карневалске форме биће уоквирен посетом председника асоцијације карневалских градова, јер аплицирамо за приступ асоцијацији. Ако све испадне како треба, то ће јакно пуно да значи за наш град, након чега ће се ова година звати нулта година карневала у Смедереву - објаснио је Мартић.

Према његовим речима, истог дана гимназијалци из школе „Бора Станковић” из Врња извешће представу „Сан летње ноћи” у Малом граду Смедеревске тврђаве, док ће на Градском тргу пред љубитељима добре народне музике наступити Мирослав Илић.

Свечаног отворања заказано је за петак. У 20 сати у Малом граду Тврђаве наступиће Бора Дуѓић, Јелена Томашевић, наш женски хор „Кир Стефан Србин” и по први пут Смедеревска филхармонија, која је формирана управо ове године. На тргу је истог дана припремљен програм за млађу публику, тако да ће њих забављати група Тап 011 - рекао је Мартић, који је додао да су дани викенда обогатени целодневним програмом, који почиње децим садржајем и наставља се наступима фолклорних група.

У суботу увече на Градском тргу заказан је концерт хора Вива Воц који певају обраде светских хитова, док ће у Малом граду бити концерт „Сме-

Овогодишњим дефилеи наставио да цела манифестација поприми изглед карневала: Браца Мартић

древо град старина” посвећен нашем хармоникашу Јовици Петковићу. Ток дана на истом месту биће приређени догађаји из живота деспотске породице, који ће публици приказати, кроз читав низ перформанса, како се некада живело на двору. Слично ће бити и у недељу, када ће током дана на Градском тргу бити организовани деци програм, наступи фолклорних кудова, концерти и слично - напомиње Мартић, и додаје да ће оба дана у Великом граду Тврђаве бити организовани велики витешки турнир, на коме ће учествовати удружења из Македоније, Мађарске, као и клуб Свибор из Београда.

Затварање Смедеревске јесени биће у недељу. Од 20 сати на Градском тргу имаће концерт Горан Бреговића и његовог Оркестра за сведбе и сахране, чиј ће крај бити испраћен једним великим ватрометом - закључио је Мартић.

Часлав Илић, директор Туристичке организације Смедерева

Дуга традиција као део програма

НАШЕ РУКЕ

Директор Туристичке организације града Смедерева, Часлав Илић најавио је за Данас један занимљив део програма Смедеревске јесени. Реч је о Сајму старих заната, који ће бити званично отворен у петак у 19 сати у Великом граду Смедеревске тврђаве, као и програму „Тврђаве у Тврђави 2”, који ће бити организован од 9. до 11. септембра у Великом граду Смедеревске тврђаве.

У Смедереву се, у оквиру манифестације Смедеревска јесен 2011, у периоду од 9. до 11. септембра одржава Сајам старих заната. Етно сајам организован је у склопу кампање „Моја земља, моје путовање” коју је организовала Туристичка организација Србије, и има промотивно-продајни карактер - каже Илић, који истиче да ће поред излагача који ће доћи из смедеревског краја, учествовати и занатлије и произвођачи сувенира из целе Србије.

Туристичка организација Србије је у сарадњи са удружењем „Наше руке” обезбедила типске продајне тезге које ће бити брендирани логотипом кампање и ТОС. По-

Поред излагача који ће доћи из смедеревског краја, на Сајму старих заната учествоваће и занатлије и произвођачи сувенира из целе Србије: Часлав Илић

ред 15 излагача из Србије, Туристичка организација града Смедерева обезбедиће још пет излагача. Неки од учесника сајма ће на, или испред својих тезги, презентовати начин производње својих предмета и сувенира - објаснио је Илић.

У оквиру овогодишње манифестације биће организовани и програм сајамског типа, под називом „Тврђаве у Тврђави 2”. Према његовим речима, циљ овог сегмента Смедеревске јесени јесте да се на

једном месту окупе градови који имају очувану утврђења која су категорисана као споменици културе од велике или изузетне важности. - С обзиром на дугу традицију манифестације, прошле године смо је обогатили новим програмом - „Тврђаве у Тврђави”, у коме је било укључено више од 20 градова учесника. Овај програм учесни-

Предраг Савић, сарадник Канцеларије за дијаспору града Смедерева

Између 20.000 и 30.000 посетилаца дневно

ПРОДУЖЕНА ТРАДИЦИЈА

Историјат највеће винске манифестације Смедеревског краја почиње пре 124 године, тачније 1888, када су се окупили виноградаре Смедерева и околине у време бербе грожђа како би изложили своје производе - грожђе, вино и ракију, и прославили добар род. Те давне 1888. Смедеревска јесен организована је као купопродајна изложба воћа и грожђа на Смедеревском пристаништу, тако да су трговци бродовима из Беча и Пеште долазили и куповали воће - каже сарадник Канцеларије за дијаспору града Смедерева Предраг Савић, који додаје да је касније, током година, ово окуљање постало традиција која је прерасла у манифестацију Смедеревска јесен.

Између Првог и Другог светског рата ова манифестација одржавала се континуирано, док се после Другог светског рата извесно време није организовала. Године 1971. изложба грожђа, воћа и вина била је постављена у Малом граду Смедеревске тврђаве где се одвијао и културно-уметнички програм,

Милија Баровић, члан Градског већа

Добра реклама и ствар престижа

ДАВАЊЕ И УЗИМАЊЕ

Члан Градског већа Милија Баровић говорио је за Данас о Сајму привреде који ће бити организован од 8. до 11. септембра, на Сајамском простору иза Градске управе у оквиру овогодишње Смедеревске јесени. Током четири дана Сајам ће бити отворен од 8 до 20 сати за све посетиоце који ће моћи да се упознају са привредним сликом Смедерева и околине.

Шта представља Сајам привреде у оквиру Смедеревске јесени? - Привредна изложба одржава се и ове као и сваке Смедеревске јесени. Ове године она је мало локацијски променљива, с обзиром да је досад коришћен простор трговинског предузећа „Дунав”. Како је тај простор сада заузет, организовали смо фирму која ће да уреди шатор на Сајамском простору иза Градске управе. Поред таквог затвореног простора, за излагаче којима није потребна заштита за њихове производе, биће омогућен и отворен простор. Сајам привреде почињу у четвртак од 12 сати, и трајаће све до недеље, када ће бити уручене и награде. Биће награђене фирме које по први пут излажу, као и фирма која буде најбоље уредила свој штанд. Очекује се уобичајни број излагача, иако, због економске кризе, фирме доста пазе на своје тро-

Сајам привреде у Смедереву права је шанса, првенствено за оне фирме које нису учествовале на таквим манифестацијама, да покажу свој производ широј публици: Милија Баровић

шкове. Поред малих предузећа, на Привредном сајму излагаће и банке и осигуравајућа друштва, а занимљиво је да су и ранијих година излагачи били не само Смедеревци, већ и привредници са стране. Раније је постојала жеља да се Сајам омасови и добије већи значај. Међутим, трагови економске кризе осећају се у свим сегментима друштва, па и у нашој манифестацији. То ће, нажалост, још увек морати да причека.

Шта доноси овај сајам излагачима? - То је права шанса и прилика привредној сајму излагаче и банке и осигуравајућа друштва, па и у нашој манифестацији. Посетиоци сајма нису само Смедеревци, и на тај начин им се отварају многа врата у пробоју на тржиште. У сваком случају, Сајам им доноси добру рекламу. За оне који постоје већ дужи низ година, учествовање на оваквој манифестацији је ствар престижа и имиџа. Дајући допринос Смедеревској јесени, добијају и они сами.

Последњих година Смедеревска јесен је прерасла у најзначајнију туристичко-привредну манифестацију Подунавског округа: Предраг Савић

дине дана је манифестацију у једном дану пропатало око 150.000 посетилаца. Њихов број директан је показатељ позитивног утицаја на привреду града. Туристи остварују потрошњу која има директан утицај и на повећање остварених прихода међу пружаоцима туристичких услуга у граду, а значајан број посетилаца Смедеревске јесени у периоду између две манифестације је поново посећује Смедерево и на тај начин наш град добија све већи значај на туристичкој мапи Србије - објашњава Савић.

Јовица Вујовић, директор Фонда за развој пољопривреде

Јесен - круна рада пољопривредника

СУМИРАЊЕ

Директор Фонда за развој пољопривреде Јовица Вујовић говорио је за Данас о програму који је Фонд припремио за овогодишњу Смедревску јесен и значају ове манифестације за пољопривредне произвођаче.

• У којим садржајима Смедеревске јесени је учествовао Фонд за развој пољопривреде?

- Изложба сеоских дворишта на којој месне заједнице представљају своја села биће организована од 9. до 11. септембра. Од 27 месних заједница за изложбу се пријавило 18, које ће своје штандове уредити према унапред одређеној теми, односно према мотивима воћу или поврћу по којима је њихово село познато. Изложба на којој ће бити представљена пољопривредна производња нашег краја одржаће се у Великом граду Смедеревске тврђаве, а пред затварање, у недељу, 11. септембра, сви учесници ће добити захвалнице. Раније је постојао и такмичарски карактер ове изложбе, али ове године тога неће бити, јер не желимо да се учесници оптерећују тиме ко ће победити. Поред сеоских дворишта, биће организована и изложба удружења жена која постоје у оквиру месних заједница, на којој ће оне моћи да излажу своје радове. Такође, на делу Градског трга биће постављено 60 тезги где ће пољопривредни произвођачи моћи да продају своје производе. Постојаће и улица посвећена меду и производима од меда, као и улица посвећена цвећарима. Разноврсност овогодишњег програма употпуниће и повољне цене воћа

Захваљујући Смедеревској јесени пољопривредници могу да прате тржиште, да се међусобно упознају и заједно дођу до нових купаца: Јовица Вујовић

и вина, тако да ће многобројни посетиоци моћи да уживају у производима овог краја.

• Шта ова манифестација представља за смедеревске пољопривреднике?

- За све пољопривредника, Смедеревска јесен круна је њиховог рада, тренутак када се сумирају њихови резултати. Кроз ову манифестацију они могу да прате тржиште, да се међусобно упознају и заједно дођу до нових купаца. Остварује се и нова сардања.

Јасмина Станојевић, чланица Градског већа за пољопривреду

Промоција смедеревског краја

ПРОМОЦИЈА ЈЕДНОГ КРАЈА

Удружења жене при месним заједницама представе своје производе и рукотворине на изложби која ће бити отворена у петак, 9. септембра, у 15 сати у Павиљону у Тврђави. Оне ће представити домаћу радност, специјалитет и обичаје смедеревског краја. Одређене производе продаваће, а поједине и поклањати. Такође, сви посетиоци моћи ће да разговарају са њима и можда остваре неку даљу сарадњу - објашњава Јасмина Станојевић, чланица Градског већа за пољопривреду.

Осим изложбе удружења жена, селу и старим обичајима посвећена је и изложба „Сеоска дворишта“.

- На овој изложби, свако село ће свој штанд уредити према одређеној тематици везаној за само село и његове производе. Дворишта ће бити уређена у духу грожђа, лубенице, паприке, и осталог воћа и поврћа по коме је овај крај познат. Штандови ће бити допадљиви, примерени месту које желе да дочарају. Ове године неће бити такмичарског дела као ранијих година, већ само презентовање. Учесници ће се међусобно договарати шта ће ко да дели посетиоцима, а обично је реч о количини од око 200 килограма њихових производа - рекла је Станојевићева која је истакла да пољопривредници кроз ову манифестацију имају контакте са другим селима. На-

Кроз разне програме пољопривредници деле своја искуства о производњи и продаји: Јасмина Стојановић

име, они кроз разне програме деле своја искуства о производњи и продаји.

- Сама манифестација битна је за град јер се на овај начин промовише један крај и његови производи, првенствено воће и грожђе - закључила је Станојевићева.

Изложба „1+1: Живот и љубав” у Музеју града Смедерева

Добар пример повезивања градова

УМРЕЖАВАЊЕ

Гостујућу изложбу Музеја града Новог Сада - „1+1: Живот и љубав“, представиће својој публици Музеј у Смедереву, у оквиру овогодишње Смедеревске јесени. Ова изложба представља пројекат регионалне међу-музејске сарадње Балканске музејске мреже који је ове године реализован истовремено у 11 музеја широм западног Балкана. Иако су музеји имали исту тему, сваки од њих пронашао је сопствени начин интерпретације два појма универзалне важности и провлачности.

Умрежавање је засигурно једна од великих речи које ће обележити наше доба. Сарадња Музеја града Новог Сада и Музеја у Смедереву пример је успешно повезивања. О овој сарадњи директорка Музеја из Новог Сада, Весна Недељковић каже да није први пут да ова два Музеја сарађују и да је та сарадња започета пре пар година пројектом Министарства културе Републике Србије - „Тврђаве на Дунав“, а да

ова изложба даје посебан значај њеној вредности. Изложбом „1+1: Живот и љубав“, како каже Весна Недељковић, представљене су фотографије и кратки текстови у форми цитата и коментара на тему личне фотографије и љубави, у жељи да пренесу поруку о универзалности љубави са једне и важности чувања успомена са друге стране.

Изложбу Музеја града Новог

Сада, ауторке Иване Јовановић Гудурић, кустоса-етнолога овог музеја, чине личне фотографије које приказују партнерску љубав. Оне датирају из различитих временских периода, од средине 19. века до 80-их година 20. века. Изложене фотографије настајале су у атељеима професионалних фотографа или као сведочанства важних тренутака и догађаја у „малим“ личним историјама, док су неке настајале у моментима доколице, на заједничким излетима и путовањима.

Део изложених фотографија власништво је Музеја града Новог Сада, док су остале део важних породичних баштина и са пажњом се чувају у породичним албумима. Ова изложба сачињена је од фотографија које су потврда људских потреба за идеализацијом света и окружења у којем живимо. Изложбени концепт приказује универзалну идеју партнерске љубави кроз различита времена, али нам може помоћи и у реконструкцији колективне емотивне историје.

Средњовековна трпеза Смедерева

ЗА ГЛЕДАЊЕ И ПРОБАЊЕ

Интерпретација културног наслеђа велика је и значајна тема којој се последњих година поклања све већа пажња. Некада се у контексту културног туризма говорило о посматрању знаменитости, данас пак, говоримо о гледању живота, реланог живота. „Средњовековна трпеза Смедерева“ добар је пример како у пракси реализовати идеју интерпретације нашег културног наслеђа у циљу очувања идентитета прошлости, духа, традиције и обичаја наших предака. Зато можемо рећи да костимирани ликови Деспота Ђурђа и Деспотице Јерине, иако важан симбол Смедеревске јесени, припадају далекој прошлости - истиче Оливера Марковић, помоћница градоначелника за културу. Током целодневног изложбено-едукативног програма, у импровизованој кухињи лапидаријума Музеја у Смедереву посетиоци ће добити одговоре на многа питања - шта се јело на двору Деспота Ђурђа, како су се спремала јела, како се сервирала трпеза, али и какве је навике у исхрани имао и онај „мали“ човек без чијег рада се није могао замислити живот једног престоног града.

По Младену Перишићу, организатору програма и аутору књиге „Зачин и чаробна храна“,

„Средњовековна трпеза Смедерева“ пример је како у пракси реализовати идеју интерпретације нашег културног наслеђа у циљу очувања идентитета прошлости, духа, традиције и обичаја наших предака: Оливера Марковић

средњовековна кухиња занимљива је и комплексна, и тежак је задатак. Додатни проблем за презентацију поменуте кухиње чине јаки утицаји великих цивилизација кроз векове, потом хришћанство, али и због недостатка сачуваних података то јест рецепата. И оно мало што нам је

остало сачувано треба да будемо захвални свештенству јер је познато да су монаси у манастирима писали куваре.

Програм „Средњовековна трпеза Смедерева“ надовезује се на велики и значајан пројекат Министарства културе који се односи на проучавање и популаризацију гастрономске културе нашег народа. На трпези у Музеју града Смедерева сазнаћемо нешто више о животу наших предака, о вредности зачина у средњовековној исхрани али решити и бројне дилеме - да ли је мусака „наше“ омиљено јело, и да ли је постојбина баклаве Турска или Грчка, али и препознати да је гастрономија данас склона динамичним променама, трендовима па и помодарству које није заобишло и све друге сфере нашег живота.

Презентацији ће присуствовати уважени професори Високе хотелијерске школе у Београду, Петар Грацун и Јордан Настановић, дипломирани нутрициониста-дијететичар Дијана Перишић и гастроном Младен Перишић. Њихова улога је едукација посетилаца о свим гастрономским и историјским питањима везаним за тему презентације.

Као пратећа подршка гастро програму предвиђена је једнодневна сликарска колонија, у оквиру које ће сликати петоро сликара на тему „Смедерево кроз векове“.

Драган Мрдаковић, директор Народне библиотеке Смедерево

Изложбе књига и нова издања

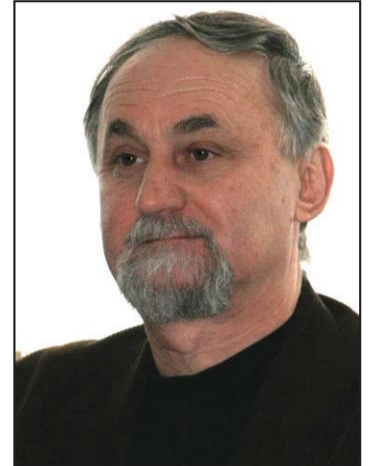
КУЛТУРА ЧИТАЊА

Народна библиотека Смедерево припремила је разноврстан програм у оквиру овогодишње Смедеревске јесени, који ће укључити бројне изложбе на свим одељенима библиотеке, књижевне вечери и презентовање нових издања ове културне установе - рекао је за Данас директор Народне библиотеке Смедерево Драган Мрдаковић.

- Народна библиотека Смедерево традиционално у оквиру Смедеревске јесени организује програме који су пре свега везани за књигу и пропаганду културе читања. Она садржајно нуди изложбу књига, нове књиге, трбине, разговоре о садржајима ове манифестације, односно о селу и пољопривреди. Треба рећи да је Народна библиотека Смедерева матична библиотека за подунавски округ, и да се програми које организује ова установа, пре свега изложбе књига на тему јесени, организују у десет сеоских орањака - истакао је Мрдаковић.

Према његовим речима, ово је врло значајно, будући да се ова манифестација не везује само за град већ и за смедеревска насеља.

- Ове године смо урадили један искорак више у организовању програма. Наиме, објавили смо „Хронику смедеревског подунавља“, једну селективну библиографију о постанку и развоју данашњих насеља, и коренима разноликог становништва на територији подунавског округа. То је нешто што је овом крају недостајало из простог разлога што је мало публикација на тему насеља. Наслањали смо се на нешто што можда већ педесет година није збирно направљено о нашем крају. Наша селективна библиографија садржи све што је о селима написано и објављено, било да је реч о периодици, малим сту-

Народна библиотека Смедерево традиционално у оквиру Смедеревске јесени организује програме који су пре свега везани за књигу и пропаганду културе читања: Драган Мрдаковић

дијама или хроникама, тако да ће будући истраживачи моћи да пронађу целокупну литературу смедеревског подунавља на једном месту - рекао је Мрдаковић.

Библиотека је у оквиру Смедеревској јесени промовисала још једно своје издање - песничку збирку Милосава Буце Мирковића.

- Веома развијену издавачку делатност библиотеке показаће и збирка песама нашег истакнутог књижевника, позоришног и књижевног критичара, песника и публицисте, Милосава Буце Мирковића „Смедерево град на рамену реке“. Реч је о збирци која је настала у тренуцима вишегодишњег песничког сусрета са Смедеревом и карактеристичним градским местима - пре свега тврђавом, Дунавом, Карађорђевићевим дудом, тргом, Смедеревском јесени. Књига је прожета и уметничким фотографијама које осликавају Смедерево и доприносе целокупном утиску збирке - каже Мрдаковић.

СМЕДЕРЕВСКИ ВРЕМЕПЛОВ

Приредио Томислав Стевановић

1911.

Краљ Петар Први Карађорђевић, на одушевљење Смедереваца, посетио је изложбу пољопривредних производа, која се одржавала по ходницима Окружног начелства (данашњег Суда). Посебно је био импресиониран смедеревским грождем и вином. Допловио је лађом из Београда, дочекан је музиком и свечаним дефилом, праћен повицима провозао се у фијакеру улицом која данас носи његово име, посетио Храм светог Ђорђа.

Пре сто година комуналне власти Смедерева дошле су на "мудру" идеју да сруше тврђаву деспота Ђурђа, јер тај велики простор може на више начина корисније да се употребљава. Камен би се употребио за калдрмисање путева.

Усталасана српска јавност у задњи час је стала на пут тој сулудој идеји.

1961.

Први пут је традиционална смедеревска берба грожда и воћа прозвана Смедеревска јесен. Цео град од око двадесетпет хиљада становника био је преплављен пољопривредним производима, бачве са младим вином точиле су бесплатно, а грождје се чак падобранчићима бацало из авиоплана, уз необуздану журњу деце.

Исте године је реновирана башта популарног „Гранд“ са фонтаном и актом купачице, која је изазивала гунђања локалних пуританаца, јер се нашла на месту предратне Улице незнаног јунака која је ту да пролазила.

Те године освануле су таблице СД, уместо до тадашњих републичких.

Уведен је градски саобраћај.

Напокон је скинута калдрма и извршено попљочавање каменим плочама улица Војводе Степе и Ђуре Даничића.

Штафету оданости Маршалу трчећи су донели омладинци из правца Младеновца, а одвезли веслачи, на одушевљење десетак хиљада Смедереваца.

2001.

На Светог Илију сахрањен је професор математике многих генерација Смедереваца, Рудолф Буби Батушић. У гладним послератним годинама, завршио је Природно-математички факултет спавајући на железничкој станици у Београду. Имао је једанаест година када су му на Језави ослободиоци стрељали оца, ратног директора САРТИД, фолксдојчера, кога су радници звали „српска мајка“. Босонога дете народног непријатеља, Буби је тих година на једном Смедеревцу препознао очев „громби“ капут. Шта је човек у поређењу са капутом?

Ненад Максић, члан Градског већа

Боксерска ревија за крај

ПРОМОЦИЈА СПОРТА

Важан део Смедеревске јесни представљају спортска дешавања која имају јединствени циљ да промовишу спорт у Смедреву - истакао је за Данас члан Градског већа, Ненад Максић. Према његовим речима, кроз овакав део програма локална самоуправа грађанима покушава да приближи спортске центре града, као што су дворана „Смедерево“, Спортски центар и градски базен, где се сва такмичења и утакмице и одржавају.

- Ове године акценат је стављен на рукометну утакмицу, финала Супер купа Србије, када ће актуелни првак Партизан играти против победника Купа

рукометног клуба Војводина. На овај начин, промовише се градски тим који је већ трећу годину за редом суперлигаш - каже Максић који је напоменуо да је пројекат викенда на новом градском базену одржана прва ватерполо утакмица у Смедреву, између Новог Бечеја и Динама из Панчева.

- Планирано је да у суботу, 10. септембра, у дворани „Смедерево“ буду одржане рукометна и кошаркашка утакмица. Наш кошаркашки клуб је нови суперлигаш од ове сезоне, што на овај начин желимо да нагласимо. Такође, у оквиру Смедеревске јесени одржа-

Локална самоуправа кроз спортски део програма Смедеревске јесени покушава да грађанима приближи спортске центре града: Ненад Максић

ће се и традиционални одбојкашки турнир за жене и мушкарце - нагласио је Максић и напоменуо да ће мушки одбојкашки турнир бити у дворани „Смедерево“, док је за женски резервисан сала ОШ „Јован Цвијић“.

- Међу бројним спортским догађајима на овој градској манифестацији, наћи ће се садржаји посвећени стоном тенису, тако да ће бити организовани

турнири за децу, рекреативце и ветеране. Комплетна спортска дешавања завршавају се у недељу, 11. септембра, боксерском ревијом где се очекују наступи наших најбољих боксера.

На језику вино проговори

ЗА ГЛЕДАЊЕ И ИСПИЈАЊЕ

„На језику вино говори“, писао је Бургунђанин Пјер Пупон. И као што француска вина у устима Француза неоспорно причају као нигде на свету, па чак и попијена настављају да блебећу или шапућу дегустатору, ове јесени проговорила су и српска вина. Представа „Винске веселице“ развеселиће госте Смедеревске јесени у Винском граду 11. септембра у 19 сати. Окупљени винољубци поред буке, мириса и укуса моћи ће да чују и добру песму, стих и беседу о вину од чувених винопија: енолога проф. др Слободана Јовића и глумца Љубивоја Тадића, који је обрадио и режирао ову позоришно-винску представу, инспирисану књигом

Бернара Пивоа „Речник заљубљеника вина“ у издању Службеног гласника. Да и Срби попут Француза разумеју да је вино само по себи култура сведочи друго издање књиге „Речник заљубљеника вина“. То је култура гајење винове лозе, али и гајење духа. Тежња овог споја вина и уметности је да ту културну димензију једног универзалног производа широке потрошње приближи времену које вину не придаје заслужен значај. У митском и хранитељском памћењу човеком, ништа није јаче од хлеба и вина. Заједно су и кад се ради и кад се одмара, и у труду и у уживању, на трпези благовања, утељитељу хришћанског чуда. У историји и митологији грчко-римске антике, у епизи („Илијади“ и „Одисеји“), у духовности („Свето писмо“) вино је важније и од самог хле-

ба, подсећа нас Пиво у својој књизи. Додајући Пивоовим речима чувене стихове о вину, Љубивоје Тадић и проф. Слободан Јовић у славу вина беседе и певају, уче нас и потсећају, наздрављају и надговарају се, а све у славу доброг вина. У овој жедној књизи и по њој рађеној представи има свега помало - успомена на врења, подруме, столове и шанкове, портрета винара и винопија, винограда, двораца, трубадурских и салашких песама, боца, вадичепова, намета, дегустација, арома, ту је сва сила предмета, утисака и речи која прати винске дане који су подједнако опијени и шармантни како у Шампањи, тако и у Смедреву. Зато добродошли да уз „Винске веселице“, 11. септембра у Винском граду у Смедреву наздравимо у славу вина и уметности.

Миомир Ђукић, сарадник председника Скупштинине града

Орнитолошки резерват ускоро у Смедреву

ВИШЕ ОД...

Сарадник председника Скупштине града, Миомир Ђукић објашњава за Данас да је воће из смедеревског краја јако квалитетно, што показује и чињеница да чак 90 одсто производа иде у извоз.

- Воће је јако важно за смедеревски крај, оно га чини препознатљивим. Међутим, с јесени сезона воћа пролази, и ловна сезона је један од начина да се привуче велики број људи у наш град. Смедерево има око 40 хиљада хектара ловне површине. Поред Дунава који привлачи туристе због лова на патке, у нашем крају заступљен је и лов на високу дивљач. Међутим, велики број туриста треба приву-

Инфраструктура је основни предуслов за већи број туриста: Миомир Ђукић

ћи изграђеном инфраструктуром, како би и обичним возилима а не само циповима могли да дођу до

удаљених места предвиђеним за лов - каже Ђукић.

Према његовим речима, у Смедерево би ускоро могао да буде изграђан и орнитолошки резерват.

- Пре неколико година покренули смо иницијативу за израду орнитолошког резервата у долини реке Коњске, с обзиром да више од 100 врста птица живи у том крају. Важно је истаћи птице живе само тамо где природа није загађена. Идејни пројекат је већ израђен, и надамо се да ће наш крај постати познат осим по извозу воћа и по резервату, који ће привући бројне туристе. Мало има таквих резервата у Европи, а само у Енглеској постоји близу 100.000 заљубљеника у птице. Интересантан је податак и да је јапански амбасадар провео три дана у Војводини посматрајући само једну птицу - наглашава Ђукић.

